

Het nieuwe schooljaar gaat beginnen

door Hans Hoes

Vorige week is in regio Noord het nieuwe schooljaar gestart. Deze week start Zuid en volgende week is Midden aan de beurt. Het laatste jaar met STUFI (als gift) is ingegaan. Het passend Onderwijs is per 1 augustus 2104 ingevoerd. Focus op vakmanschap in het MBO is geïmplementeerd met o.a. de entree opleiding op niveau 1 voor de jongeren zonder diploma. Ondertussen wil minister Bussemaker ervoor zorgen dat de talenten van mensen in Nederland zoveel mogelijk worden ontwikkeld (brief 2 juni 2014, Ruim baan voor vakmanschap, een toekomstgericht mbo). Mensen moeten flexibel inzetbaar zijn, sociaal vaardig en hun leven lang blijven leren. Het aantal uitvallers moet verder beperkt worden. Hoe ga je dat bereiken? Hoe voorkom je dat jongeren tussen wal en schip raken?

Selecteren aan de poort:

Steeds meer Hogescholen en universiteiten selecteren de toelating van studenten aan de poort. Er worden (straks verplicht?) studiekeuze checks gedaan. Wie het eerste jaar zijn verplicht aantal studiepunten niet haalt, mag niet doorgaan. Er gaat van MBO tot WO een bindend studieadvies komen. Tot dusverre zijn de behaalde resultaten beperkt. En dat is ook logisch, want lang niet iedereen van 17 of 18 weet al in welke richting hij/zij zich wil ontplooien om de komende 50 jaar in werkzaam te zijn. Welk % van de volwassenen is nog werkzaam in het beroep waarvoor men is opgeleid? Volgens Eric Melse (van het CAREM en Jan Morsch en Jaap van Muijen van Niyenrode* moet niet alleen het studierendement bepalend zijn voor het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Veel meer zou het moeten gaan om de academische en professionele vorming van de student. Test vooral op de motivatie van studenten, dat zegt veel meer dan het meten van de cognitieve vaardigheden. Lianne de Ree** heeft er nog last van dat ze als 12 jarige beoordeeld werd op wat ze niet kon in plaats van wat wel goed ging. Het stimuleren van de successen werkt beter dan het veroordelen van de mislukkingen.

Ambitieuze studenten kiezen de campus voor excellente studenten

Met de toekomstige studiefinanciering is het niet meer mogelijk (behalve voor de kinderen van rijke ouders) eeuwig te studeren. Je moet in 4 of 5 jaar "klaargestoomd" worden en het moet in één keer goed gaan. Daarom bereiden sommige studenten zich voor via een Pre academic Programme***. Studievaardigheden worden in de zomervakantie voorafgaand aan de collegejaar ontwikkeld. De ervaring leert dat dit de uitval beter beperkt dan de studiekeuze check. Naast de universiteiten, waar je voor een bepaalde richting je Bachelors of Masters behaalt zijn er ook een 7 tal University Colleges**** waar exellente studenten een veel bredere, meer academische opleiding krijgen. De studenten kiezen geen vastomlijnde studierichting, maar stellen zelf hun academisch programma samen. Tussen de diverse vakgebieden kun je kiezen voor onderdelen. Kortom, jezelf inzetten, goed voorbereid aan de slag gaan en je eigen keuze leidend laten zijn voor je academische opleiding in plaats van het volgen van een door de universiteit vastgesteld verplicht programma. Vorig jaar ontmoette ik een MBO studente die dezelfde keuze had gemaakt. "Ik ben 17, weet nog lang niet wat ik wil, dus volg ik een zo breed mogelijk pakket, waarmee ik nog alle kanten op kan". Overigens zijn er twee kanten aan deze aanpak. Grote groepen studenten hebben baat bij sturing en voor hen is het beter een vastgesteld patroon te laten volgen, terwijl anderen het aan kunnen zichzelf academisch te vormen.

Weet je niet, geen zin in studieschuld? Ga werken

Hoewel er veel geïnvesteerd wordt om jongeren in ieder geval een startkwalificatie te laten behalen voordat ze de school verlaten, is dat niet altijd de meest voor de hand liggende oplossing. Als je (nog) niet weet wat je wilt, ga dan werken*****

50% Van de voortijdig schoolverlaters later toch nog hun opleiding af te maken. Ook jongeren die nog niet weten wat ze willen en kiezen voor werken, komen wat later toch goed terecht. Twee van mijn broers gingen eerst werkervaring opdoen en zijn daarna, toen ze wel wisten wat ze wilden, toch

afgestudeerd en hebben nu goede banen. Kortom, luister naar je zelf en begin niet aan iets dat je zelf niet ziet zitten, maar “moet”.

De centrale boodschap:

Om (jonge) mensen zich te laten ontwikkelen tot flexibel inzetbare exellente werknemers, die sociaal vaardig zijn en die levenslang blijven leren is het nodig de tijd te nemen, te luisteren naar de (eigenlijke) vraag van de jongere en daaraan ruimte te geven. Naarmate kinderen ouder worden is het noodzakelijk *met* in plaats van *over* hen te praten en beslissen. De succesfactor van de programma's tegen het voortijdig schoolverlaten is: er zijn als de leerling erom vraagt, luisteren naar zijn/haar verhaal en aandacht, aandacht, aandacht. De kreet van een 18 jarige op een VSV congres van (vooral) 50+ ers: “ luister naar ons en neem ons serieus”. Dat is m.i. het beste medicijn. Dat betekent ook dat je van een groep jongeren moet accepteren dat ze gaan werken, deels zo hun leerervaring opdoen en daarna hun studie afronden.

Reageren op dit artikel, mail je reactie naar hhoes@ismh.nl

*Volkskrant 8 augustus 2014

**Volkskrant 21 augustus 2014

***Volkskrant 12 augustus 2014

****Volkskrant 20 augustus 2014

*****NRC 7 augustus 2014